

Brüssel, 3. aprill 2024
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0079(NLE)

8517/24
ADD 1

EDUC 114
SOC 253
JEUN 75
DIGIT 102
ENV 388

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	27. märts 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 147 final
Teema:	LISAD järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: NÕUKOGU SOOVITUS Euroopa kõrghariduse kvaliteeditagamise ja tunnustamise süsteemi kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 147 final.

Lisatud: COM(2024) 147 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.3.2024
COM(2024) 147 final

ANNEXES 1 to 3

LISAD

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: NÕUKOGU SOOVITUS

Euroopa kõrghariduse kvaliteeditagamise ja tunnustamise süsteemi kohta

{SWD(2024) 74 final}

ILISA

Kõrgharidusasutuste liitude asutustevahelise kvaliteeditagamise raamistiku põhielemendid

1. SISSEJUHATUS

Järgmised elemendid on sõnastatud nii, et need oleksid aluseks kõrgharidusasutuste liitude uue asutustevahelise kvaliteeditagamise lähenemisviisi täieliku raamistiku väljatöötamisele. Need põhinevad programmi „Erasmus+“ rahastatud projektide QA-FIT ja IMINQA tulemustel. Kõnealused elemendid töötati välja koostöös kvaliteeditagamise sidusrühmadega ning need ei ole mõeldud dubleerima muid kvaliteeditagamise protsesse. Neid arendatakse koos liikmesriikide ja kõrghariduse sidusrühmadega edasi. Tegemist on vabatahtliku vahendiga, mida kõrgharidusasutuste liidud võivad kasutada, et tagada ühiselt hallatavate tegevuste kvaliteet ja tõhusus.

2. EESMÄRK

Kooskõlas Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suuniste¹ põhimõtetega peaks kvaliteeditagamise hindamine ühendama kaks eesmärki, st vastutuse ja parandamise, et teha järgmist:

- (a) aidata kaasa kõrgharidusasutuste liidu kvaliteedi parandamisele ja toetada seda liitu eesmärkide saavutamisel; ning
- (b) võimaldada kõrgharidusasutuste liidul näidata oma ühiselt juhitavate tegevuste kvaliteeti.

Selle tulemusena peaks kõrgharidusasutuste liidu valitud kvaliteediagentuuri tehtav hindamine:

- (a) tunnistama, et kõrgharidusasutuste koostöö on kõrgharidusasutuste liit käesoleva soovitusel tähenduses;
- (b) vähendama kõrgharidusasutuste liidu halduskoormust, võimaldades ühiselt juhitavate tegevuste välist kvaliteeditagamist üks kord kindlaksmääratud kehtivusaja jooksul, selle asemel et kohaldada mitut riiklikku välise kvaliteeditagamise süsteemi; ning
- (c) hõlbustama kõrgharidusasutuste liitude poolt ühiste haridusvõimaluste kvaliteedi tagamist, näiteks ühisõppekavade või mikrokvalifikatsioonitunnistuste puhul.

3. PÕHIMÕTTED

Kvaliteediagentuuride välja töötatud hindamismetoodika peaks:

- (a) kajastama kõrgharidusasutuste liitude autonoomiat ja mitmekesisust;
- (b) julgustama kõrgharidusasutuste liitu looma ühise sisemise kvaliteeditagamise süsteemi, mis hõlmaks kõiki ühiseid haridusvõimalusi;
- (c) järgima ühekordsuse põhimõtet: ühiste haridusvõimaluste kvaliteet peaks olema väliselt tagatud ainult üks kord sama kehtivusaja jooksul; ning

¹ [European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA 2015 MC 613727.pdf](https://www.ehea.europa.eu/media/default/attach/123456789/123456789.pdf).

- (d) integreerima kõik Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suuniste asjakohased osad, Euroopa lähenemisviisi ühisõppekavade kvaliteedikindlusele ja vajaduse korral käesoleva soovitus II lisas sätestatud Euroopa teaduskraadi kriteeriumid.

4. KÕLBLIKKUS

Hindamine peaks olema avatud kõigile Euroopa kõrgharidusruumi kõrgharidusasutuste liitudele.

Kõrgharidusasutuste liidul peaks olema mingis vormis liidu tasandi sisemine kvaliteeditagamise, millega võetakse vastutus teatavate ühiselt hallatavate tegevuste eest.

5. KOHALDAMISALA

Hindamisel tuleks keskenduda liidusiseste kvaliteeditagamise ja kvaliteedi parandamise mehhanismide tõhususele.

6. KÕRGHARIDUSASUTUSTE LIIT PEAKS KINDLAKS MÄÄRAMA JA MUUTMA LÄBIPAISTVAKS, MILLISTE ÜHISTE HARIDUSVÕIMALUSTE JA TEGEVUSTE SUHTES KOHALDATAKSE ÜHIST, VASTAVA LIIDU TASANDI SISEMIST KVALITEEDITAGAMIST. PEAMISED TUNNUSJOONED

Hindamine peaks põhinema standarditel, mis hõlmavad täielikult Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suuniste 1. osa.

Standardid peaksid sisaldama ka kinnitust selle kohta, et kõrgharidusasutuste liidu sisene kvaliteeditagamine tagab järgmist:

- (a) kõrgharidusasutuste liidu pakutavad ühised haridusprogrammid vastavad standarditele, mis on sätestatud Euroopa lähenemisviisis ühisõppekavade kvaliteedikindlusele; ning
- (b) ühised õppekavad vastavad Euroopa kriteeriumidele, mille alusel antakse Euroopa teaduskraadi märgis, või kui see on asjakohane, siis Euroopa teaduskraad, kui kõrgharidusasutuste liit otsustab selle anda.

Hindamise peaks läbi viima üks kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa registris (EQAR) registreeritud agentuur, kelle valib kõrgharidusasutuste liit.

Hindamisel peaks olema ühtne metoodika ja menetlus, mis koostatakse täielikus raamistikus, mis töötatakse välja nende põhielementide alusel, mida kohaldatakse olenemata sellest, milline EQARis registreeritud agentuur hindamist läbi viib.

Metoodika peaks tagama, et iga menetlus on kohandatud konkreetsele kõrgharidusasutuste liidule, võttes arvesse selle missiooni, koosseisu (nt suurust ja geograafilist ulatust) ning ühiselt hallatavate tegevuste ulatust.

7. TULEMUSED JA TAGAJÄRJED

Hindamise tulemusel peaks EQARis registreeritud agentuur tegema otsuse, mis võib olla positiivne, tingimuslikult positiivne või negatiivne.

Positiivne hindamisotsus peaks andma liidule õiguse:

- (a) akrediteerida oma ühiseid haridusvõimalusi, mida hindamine hõlmab, kasutades Euroopa lähenemisviisi ühisõppekavade kvaliteedikindluse standarditele; ning
- (b) kasutada Euroopa teaduskraadi märgist nende õppekavade puhul, mis vastavad Euroopa teaduskraadi (märgise) kriteeriumidele, ning anda võimaluse korral ja vabatahtlikkuse alusel Euroopa teaduskraad.

Liikmesriigid peaksid tunnustama positiivset hindamisotsust järgmiselt:

- (a) riiklik väline kvaliteeditagamine asutuse tasandil: vabastama kõik ühised haridusvõimalused, mis on hõlmatud ühise sisemise kvaliteeditagamisega, mis on läbinud hindamise, täiendavatest riiklikest kvaliteeditagamismenetlustest; ning
- (b) riiklik väline kvaliteeditagamine õppekava tasandil: vabastama täiendavatest riiklikest kvaliteeditagamismenetlustest kõik õppekavad, mis on hõlmatud ühise sisemise kvaliteeditagamisega, mis on läbinud hindamise.

II LISA

Euroopa kriteeriumides on sätestatud Euroopa teaduskraadi ja Euroopa teaduskraadi märgise põhijooned. Nendega tagatakse kõrgeimate standardite järgimine riikidevaheliste õppekavade ja kraadide pakkumisel ning selgitatakse, miks Euroopa teaduskraad erineb mujal maailmas antavatest kraadidest.

Kõrgharidusasutused saaksid anda Euroopa teaduskraadi olemasolevate riiklike struktuuride (näiteks riiklike kvaliteediagentuuride) hinnangu alusel selle kohta, kas ühisõppekava vastab kõigile nendele Euroopa kriteeriumidele.

Allpool esitatud Euroopa kriteeriumid on saadud ulatusliku koostöö ja testimise tulemusena, mis hõlmas rohkem kui **140 kõrgharidusasutust kõigis liikmesriikides, 17 ministeeriumi ja 20 riiklikku kvaliteediagentuuri, üliõpilaste organisatsioone ning majandus- ja sotsiaalpartnereid.**

Euroopa teaduskraadi (märgise) kriteeriumid			Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemed
Riikidevahelise õppekava korraldamine ja juhtimine	Osalevad kõrgharidusasutused	Ühisõppekava pakuvad vähemalt kaks kõrgharidusasutust vähemalt kahest eri liikmesriigist.	6, 7, 8
	Riikidevahelise ühise teaduskraadi andmine	Ühisõppekava kavandavad ja viivad ühiselt ellu kõik asjaomased kõrgharidusasutused.	6, 7, 8
		Ühisõppekavaga antakse ühine teaduskraad.	6, 7, 8
		Üliõpilastele antakse ühine akadeemiline õiend ² .	6, 7
		Ühisõppekavas kirjeldatakse õpiväljundeid ja ainepunkte vastavalt Euroopa ainepunktisüsteemi kasutusjuhendile.	6, 7
	Ühisõppekava puudutavad ühised menetlused	Ühisõppekaval on ühised põhimõtted, menetlused ja/või kord, millega määratakse kindlaks õppekava kavandamine ja täitmine ning kõik korralduslikud ja haldusküsimused. Üliõpilaste esindajad osalevad otsustusprotsessis, et määrata kindlaks ühised põhimõtted ja menetlused ja/või kord.	6, 7, 8
	Kvaliteeditagamise kord	Sisemist ja välist kvaliteeditagamist teostatakse kooskõlas Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suunistega. Kõrgharidusasutusi, õppevaldkonda või	6, 7, 8

² [Akadeemiline õiend | Europass.](#)

		õppekava hindab kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa registri (EQAR) registreeritud agentuur.	
		Ühisõppekava hindamisel kasutatakse ühisõppekavade kvaliteedikindlust käsitleva Euroopa lähenemisviisi standardeid.	6, 7, 8
	Hariduse omandanute käekäigu jälgimine	Ühisõppekava raames jälgitakse kõrgkooli lõpetanuid hariduse omandanute edasise käekäigu jälgimise süsteemi kaudu.	6, 7, 8
Õpikogemus	Üliõpilaskeskne õpe	Ühisõppekava on kavandatud ja pidevalt täiustatud ning seda viiakse ellu viisil, mis julgustab õpilasi õppeprotsessis aktiivselt osalema. Üliõpilaste hindamine kajastab seda lähenemisviisi.	6, 7, 8
	Interdistsiplinaarsus	Ühisõppekava sisaldab integreeritud interdistsiplinaarsuse komponente.	6, 7, 8
	Vastavus tööturu vajadustele	Ühisõppekava on kooskõlas tööturu nõuetega, hõlmates valdkondadevahelisi komponente või tegevusi ³ ning valdkonnaüleste oskuste arendamist.	6, 7, 8
	Digioskused	Ühisõppekava hõlmab komponente ja meetmeid, mis on seotud üliõpilaste selliste kõrgema taseme digioskuste arendamisega, mis on kohandatud vastavalt ühisõppekava suutlikkusele ja oludele, tagades kooskõla õppekava kohaldamisala ja teadusfookusega.	6, 7, 8
	Riikidevahelised ülikoolilinnakud – juurdepääs teenustele	Õppekaval on ühised põhimõtted, millega tagatakse, et üliõpilastel ja töötajatel oleks kõigis osalevates kõrgharidusasutustes juurdepääs asjakohastele teenustele seal immatrikuleeritud üliõpilaste ja kohalike töötajatega võrdsetel tingimustel.	6, 7, 8
	Paindlik ja lõimitud üliõpilasränne	Ühisõppekava pakub mitmekülgset kultuuridevahelist kogemust, sealhulgas vähemalt ühe perioodi üliõpilaste füüsilist rännet (mida saab jagada mitmeks etapiks) ühes või mitmes partnerasutuses, mis annab kokku vähemalt 60 Euroopa ainepunktisüsteemi (ECTS) ainepunkti EQFi 6. tasemel ja 30 ECTSi ainepunkti EQFi 7. tasemel.	6, 7

³

Valdkondadevahelised komponendid ja tegevused hõlmavad muu hulgas selliseid elemente nagu koostöö majandus- ja sotsiaalsektoritega õppekavade koostamisel ja rakendamisel, praktika, tööloppimine, lähetus / tööle suunamine, vabatahtlik tegevus, õppimine kogukonnale kasuliku töö kaudu, probleemipõhised lähenemisviisid.

		Ühisõppekava raames pakutakse alternatiive üliõpilastele, kes ei saa reisida.	
		Ühisõppekava pakub mitmekülgset kultuuridevahelist kogemust, sealhulgas vähemalt kuus kuud füüsilist õpirännet ühes või mitmes partnerasutuses. Ühisõppekava raames pakutakse alternatiive üliõpilastele, kes ei saa reisida.	8
	Väitekirjade kaashindamine ja kaasjärelvalve	Väitekirjade üle teostavad järelvalvet vähemalt kaks järelvalve tegijat ja neid hindavad kaasjärelvalve tegijad või komitee, kuhu kuuluvad liikmed vähemalt kahest erinevast asutusest, mis asuvad kahes eri riigis.	8
Euroopa väärtused	Demokraatlikud väärtused	Ühisõppekava ühiste poliitiliste strateegiatega edendatakse demokraatlikke väärtusi ja järgitakse neid.	6, 7, 8
	Mitmekeelsus	Ühisõppekava käigus puutub iga üliõpilane kokku vähemalt kahe erineva ELi keelega.	6, 7, 8
	Kaasamine	Ühisõppekavaga võetakse kohustus suurendada osalemist, edendades mitmekesisust, võrdsust ja kaasatust ning võttes vastu kohandatud meetmed vähemate võimalustega üliõpilaste ja töötajate toetamiseks.	6, 7, 8
		Ühisõppekavaga võetakse kohustus järgida Euroopa teadlaste harta põhimõtteid.	8
	Rohepööre	Ühisõppekava sisaldab keskkonnasäästlikkusega seotud poliitilisi strateegiaid ja tegevusi ning sellega rakendatakse meetmeid oma tegevuse keskkonnajalajälje minimeerimiseks.	6, 7, 8

III LISA

Kasutatud terminid

Kõrgharidusasutuste liit on rühm Euroopa kõrgharidusasutusi, mis on teinud riikidevahelist pikaajalist struktuurset koostööd, mida kinnitab ühine missiooni kirjeldus, mille on heaks kiitnud iga kõrgharidusasutuste liidu liikme asjaomased otsuseid tegevad organid asutuse tasandil. See koostöö hõlmab ühist otsuste tegemist juhtimisaspektides ja sisaldab põhiülesandena ühiste haridusvõimaluste pakkumist. See hõlmab näiteks Euroopa ülikoolide algatuse⁴ raames rahastatavaid kõrgharidusasutuste liite.

Haridusvõimalused tähendavad kõrgharidust selle kõige laiemas tähenduses, sealhulgas täiemahulist kraadi andvaid õppekavasid, mikrokvalifikatsioonitunnistuse andvaid kursusi, samuti võimalusi, mis ei ole osa formaalset kraadi andvast õppekavast.

Hindamine viitab kõrgharidusasutuse siseselt või väliselt läbi viidud haridusasutuse või haridusvõimaluste kvaliteeditagamise kontrollile.

Ühisõppekava viitab lõimitud õppekavale, mida koordineerivad ja pakuvad ühiselt eri kõrgharidusasutused ning mille tulemuseks on topelt-/mitmekordne teaduskraad või ühine teaduskraad.

Ühiskraadi õppekava all mõeldakse ühist teaduskraadi andvat ühisõppekava.

Ühiselt hallatavad tegevused hõlmavad neid kõrgharidusasutuste liidu ja selle liikmete tegevusi, mille suhtes kõrgharidusasutuste liit on otsustanud kohaldada ühist sisemist kvaliteedi tagamise süsteemi.

Kvaliteeditagamine tähendab nii asutusesiseseid kui ka -väliseid protsesse, mida viib läbi kõrgharidusasutus või kvaliteediagentuur, et tagada õpikeskkond, kus õppekavade sisu, õppevõimalused ja -vahendid on õiglasel ja eesmärgipärased. Kvaliteeditagamistoimingutel on kaks eesmärki:

- **vastutus:** kvaliteeditagamise süsteemiga tagatakse kõrghariduskogukonnale ja üldsusele kõrgharidusasutuse tegevuse kvaliteet, järgides teatavaid standardeid. See võib olla aluseks kõrgharidusasutusele teatavate õiguste andmisel: üliõpilaste vastuvõtmine, teaduskraadide andmine, riikliku toetuse saamine;
- **parandamine:** kvaliteeditagamise süsteemidega antakse ka kõrgharidusasutustele ja -asutustes nõu ja soovitusi selle kohta, kuidas nad saaksid oma tegevust parandada.

Kokkuvõttes tekitavad kvaliteeditagamise süsteemi vastutus ja parandamine usaldust kõrgharidusasutuse tulemuslikkuse vastu. Need on keskse tähtsusega, et toetada sellise kvaliteedikultuuri arengut, mille on omaks võtnud kõik alates üliõpilastest ja töötajatest kuni kõrgharidusasutuste juhtkonnani. Käesolevas dokumendis kasutatakse mõistet „kvaliteeditagamine“ selleks, et kirjeldada kõiki pideva täiustamise tsükli tegevusi, st nii vastutust kui ka parandamist.

(a) **Sisemine kvaliteeditagamine** viitab protsessidele, mida viivad läbi kõrgharidusasutused ise. Need töötatakse tavaliselt välja kõrgharidusasutuste

⁴

[Euroopa ülikoolide algatus | Euroopa haridusruum \(europa.eu\).](http://europa.eu)

kvaliteedi tagamise strateegia raames ja nendega kinnitatakse kõrgharidusasutuste esmavastutust nende pakutava õppe kvaliteedi ja selle tagamise eest.

- (b) **Väline kvaliteeditagamine** tähendab kvaliteediagentuuride teostatavaid protsesse.
- (c) **Kõrgkoolipõhine lähenemisviis välisele kvaliteeditagamisele** tähendab, et kõrgharidusasutus peab läbima välise kvaliteeditagamise protsessi ainult asutuse tasandil, et hinnata asutusesiseste kvaliteeditagamise protsesside tõhusust ja seda, kas asutusel on selle õppevõimaluste kõrge kvaliteedi tagamiseks piisavalt küps kvaliteedikultuur. See võimaldab kõrgharidusasutusel välja töötada ja ellu viia õppekavasid ilma välise kvaliteedikontrollita õppekava tasandil (paljudes riikides nimetatakse seda eneseakrediteerimiseks).
- (d) **Õppekavapõhine lähenemisviis välisele kvaliteeditagamisele** tähendab, et ühe või mitme kõrgharidusasutuse iga õppekava (või õppekavade rühm) peab läbima korrapärase välise kvaliteeditagamise kontrolli.
- (e) **Kombineeritud lähenemisviis välisele kvaliteeditagamisele** viitab olukorrale, kus kõrgharidussüsteem kasutab nii kõrgkoolipõhist kui ka õppekavapõhist lähenemisviisi. Nii on see enamikus ELi kõrgharidussüsteemides⁵.

⁵

Vastavalt komisjoni 2023. aasta uuringule nõukogu soovitusel (mis käsitleb võimaluste loomist tulemuslikuks Euroopa kõrghariduskoostööks) rakendamise kohta teatasid 14 ministeeriumi, et nad kohaldavad välise kvaliteeditagamise suhtes kombineeritud lähenemisviisi.